

VI 10 NOVINARSKIH ZAPOVESTI

Za ovu lekciju pripremili smo pregled nekih osnovnih novinarskih principa u obliku 10 novinarskih zapovesti, ili 10 praktičnih saveta za dobro izveštavanje, prerađenih na osnovu bloga Džeremija Portera *Journalistics*, koji smo već pomenuli kao odličan izvor materijala na ovu temu. Dakle:

PRAVILO 10 Imenujte svoje izvore
Kada imenujete izvore, činite svoju priču ubedljivom i pokazujete da ste odgovorni kao izveštač. Prihvatljivo je koristiti i anonimni izvor, ali ne bi trebalo da preterujete. Ovo bi trebalo da se uradi samo kada bi otkrivanje identiteta vašeg izvora dovelo tu osobu u opasnost.

PRAVILO 9 Budite objektivni
Opšte pravilo je da novinarstvo ne treba da se bavi onim što mislite ili u šta verujete da je istina. Naravno, teško je, ako ne i nemoguće, biti apsolutno nepristrasan ili objektivan. Međutim, ako uložite napore da budete što objektivniji, vaši čitaoci će to ceniti.

PRAVILO 8 Budite višeslojni
uvek postoji više strana priče. Trebalo bi da se potrudite da dobijete informacije sa svih strana. Ako jedna strana ne želi da razgovara, trebalo bi to da navedete. Na ovaj način pokazujete da ste pokušali da dobijete različita mišljenja i gledišta, kao i da to nije vaša krivica.

PRAVILO 7 Budite precizni
Izuzetno je važno biti precizan i tačan. Ako niste profesionalni novinar, generalno ne bi trebalo da budete pod pritiskom da objavljujete brzo. Zato, obavezno proverite svoje činjenice, i uzmite koliko god vremena vam je potrebno da priču ispričate tačno. Ovo je stvar etike, i vaš integritet je u pitanju.

PRAVILO 6 Ne plagirajte / takođe se tiče integriteta
Ne kradite tuđi rad. Ovo ne samo da je moralno pogrešno i neprofesionalno, već je i prilično beskorisno. Ako koristite metod copy/paste, jednostavna Google pretraga će pokazati odakle ste uzeli sadržaj. Ako vam se zaista dopada ono što je neko drugi rekao ili napisao, onda ga citirajte i nastavite svoju priču - svojim rečima.

- PRAVILO 5** **Ne verujte svemu bezrezervno**
Kao što sam pomenuo, treba da proverite činjenice. Ne verujte svemu što vam neko drugi kaže, i ne uzimajte zdravo za gotovo neke podatke koje nađete na netu. Dva ili tri puta puta proverite informacije, naročito ako se čini da je u pitanju podatak u koji je teško poverovati. Ako je isuviše dobro da bi bilo istinito, često i nije istina.
- PRAVILO 4** **Vodite dobre beleške**
Ovo pravilo se više odnosi na istraživačke ili profesionalne novinare, ali važi i kada obavljate intervjue ili ankete. Hvatajte dobre beleške i držite ih sređene. Ponekad su one jedini dokaz da ste stvarno preneli ono što vam je rečeno. Takođe, u zemljama sa dobrim pravnim sistemom i slobodom štampe, ove beleške se smatraju dokaznim materijalom na suđenju.
- PRAVILO 3** **Ne pišite u maniru romana tok svesti**
Ako pišete vesti, koristite obrnutu piramidu. Dajte čitaocu osnove u prvih nekoliko rečenica, a dodatne informacije dajte nakon toga. Prvo napravite obrise svoje priče, u suprotnom možete da se nađete u situaciji da neprekidno skačete sa jednog dela priče na drugi.
- PRAVILO 2** **Pronađite svoj glas**
Nije sve u činjenicama, takođe je izuzetno važno ispričati priču na određeni način. Tako, vremenom, kako budete pisali sve više i više, nastojte da pronađete sopstveni glas, drugačiji od drugih. Pokušajte da budete originalni, zanimljivi i relevantni.
- PRAVILO 1** **Nikada ne prestajte da učite i - UŽIVATE**
Ne postoji savršeno pisanje i savršen novinar. Dakle, uvek treba da se trudite da se unapređujete kao novinar. Postoji niz načina ili mesta na kojima možete da steknete nove veštine. I, na kraju, gledajte na ovo kao na avanturu, zabavite se i uživajte u istraživanju i pisanju. Na ovaj način ćete uvek težiti nečemu više i izazivati sebe da budete još bolji.